

Könyvsarok

Dr. Garáné Bardóczy Irén

„Az a mű, amelyet olvasnak: él,
az a mű, amelyet másodszor is elolvasnak: meg-
marad.”

(Alexandre Dumas)

A FORMA MŰVÉSZETE *Mozgalmak és stílusok hatása a kortárs formatervezésre*

Szerző: Lakshmi Bhaskaran

Kiadó: Scolar Kiadó, Budapest

Nyomtatás: Szingapúr

Terjedelem: 256 oldal

A könyv célját és tartalmi vonatkozásait tekintve valós szellemi szükségletet elégít ki. Korunkban, amikor életünk minden szegmensében olyan tárgyakkal, eseményekkel vagyunk körülvéve, amelyek valami módon felkeltik érdeklődésünket, a pusztá látvánnyal, a „megjelenéssel” vonják magukra figyelmünket. Ez a mindenütt jelen lévő, átfogó jelenség a design (ipari formatervezés, tárgyalakítás), amely a kommunikáció általánosan alkalmazott, sajátos eszköze.

A design mozgatórugója a piaci dominanciában keresendő. Az állandóan változó fogyasztói igények kielégítésére a formatervezés olyan kiterjedt tárházát kell felvonultassák az erre hivatott szakemberek, amely féleség, kifejezés tekintetében harmonizál azzal, amiről szól, beleillik abba a környezetbe, amelyben megjelenik, magán viseli az adott kor jellemző stílusjegyeit vagy valamely más korból merít stb.

A formatervezés valamennyi művészeti szakág között a legszabadabban válogathat a különféle művészeti irányzatok között. Visszanyúlhat a múltba, több művészeti irányzat ötvözetéből új elemeket hozhat létre.

A forma művészete című könyv feldolgozza, kronológiájában bemutatja a 19. századtól (1850) napjainkig azokat a formatervezési irányzatokat, amelyek egy adott időszak alkotásaiban megjelentek.

Főbb mozgalmak és stílusok című fejezetében szemléletesen ábrázolja, időtengelyre vetítve, az egyes mozgalmak és stílusok jelenlétét és a meghatározó időtávot.

Ugyancsak időtáv hozzárendelésével mutatja be azokat az alkotókat, akik az adott időszak formatervezésében meghatározó szerepet játszottak.

Szinte egyedülálló összefoglalását adja 1847-től azoknak az eseményeknek, amelyek a formatervezés területén meghatározóak voltak. Az eseményeket négy csoportba sorolva adja közre:

- ◆ Mozgalmak és csoportok,
- ◆ Társaságok és márkanevek,
- ◆ Kiadványok és kiállítások,
- ◆ Események a világban.

A könyv elsősorban a különböző mozgalmak és stílusok ismertetésével foglalkozik. Az egyes jelenségek bemutatásánál a képi megjelenítésre, szemléltetésre helyezi a hangsúlyt. A minimális szöveganyag részben az ismertetett stílusra vagy mozgalomra vonatkozó hasznos információkat tartalmazza, részben a képekhez hozzárendelt rövid leírásra szorítkozik.

A könyv rendkívüli adottsága, hogy egy adott korszak ipari formatervezés témakörében született meghatározó és jellemző alkotásait egymás mellett mutatja be. Nyomon követhető az épületek,

bútorok, tárgyak, eszközök, grafikai, tipográfiai megoldások, tervezett betűtípusok (17 féle betűtípust mutat be) adott irányzatra jellemző vonalvezetése. Az általa nyújtott vizuális élmény kifejezi az adott megoldások sikeres vagy kevésbé sikeres voltát.

A könyv szeretőgázó ismeretanyagot dolgoz fel, áttekinthetően, jól értelmezhető módon tömörít a terjedelem adta korlátokon belül.

Nagyon hasznos információval szolgál a designerek, szűkebb szakmai pátriánkban a grafikusok, tipográfusok számára – és mindazok számára, akiket a szép formák, képi megjelenítések érdekelnek. Ötletek, megoldások meríthetők egy adott korra jellemző megoldásokból, stílusokból vagy egyszerűen csak gyönyörködtetnek a nagy elődök vagy kortárs művészek, tervezők, alkotók művészi szintű alkotásai.

Ha a könyv tartalmi vonatkozásait illetően negatívumot említhetek, csak azért teszem, mert hiányolom a magyar művészek alkotásainak bemutatását. Nem hiszem, hogy nemzetközi szinten csak két magyar érdemesült arra, hogy bekerüljön egy formatervezéssel foglalkozó könyvbe: 1938. Bíró László – Golyóstoll; a Bauhaus német design iskola követőjeként Moholy Nagy László neve szerepel a könyvben – érintőlegesen, aki ugyan csak a század első harmadában tevékenykedett.

Mindezek ellenére A forma művészete című könyv minden kétséget kizáróan hiányt pótló, közérthető nyelvezetű és ábrázolásmódot alkalmazó, magas tartalmi színvonalon írott és szerkesztett kiadvány. Sajnálatos módon ugyanez nem mondható el a könyv külső megjelenítéséről, nyomdatechnikai kivitelezéséről, könyvkötészeti feldolgozásáról. Első ránézésre sem igazán valószínű, hogy a tartalom és forma egysége azt bemutatni, szemléltetni is hivatott terméknek.

A táblaborító grafikai terve kifejezéstelen, nehezen értelmezhető – lehet, hogy pont ezzel kívánja felhívni magára a figyelmet? Nem valószínű!

A belvív feldolgozása változó színvonalon valósult meg. A szövegfeldolgozás és tördelés általában jó minőségű, áttekinthető, ötletes és hasznos a marginálisok alkalmazása. A képfeldolgozás minősége változó, egyes képek esetében az optimálisnál nagyobb mértékű nagyítás a képminőség rovására ment. Nem éltek az elektronikus képfeldolgozás nyújtotta korrekciós lehetőségekkel. A nyomtatás hiányosságaként említhető a fekete háttértónusok lehúzódása.

Ennél nagyobb problémát a rendkívül igény-

telen, alacsony színvonalon végrehajtott, mondhatni erősen kifogásolható könyvkötészeti kivitelezés, illetőleg a táblakészítéshez választott és felhasznált lemezminőség jelent. Ezek a brutális hiányosságok röviden, a teljességre törekvő igénye nélkül a következők:

- ◆ egyes íveknél hajtogatási pontatlanságok jelentkeznek a gerinc vonalnál;
- ◆ a belvív esztétikai értékét rontja a 16 oldalas ívek gerinclyukasztatásának nagy krátere, a lyukakon átfolyó, feltépdődést okozó ragasztófolatok kifejezetten rossz hatást keltenek egy-egy átfutó kép közepén, de nyomatlan felületen is;
- ◆ a könyvtáblához nem megfelelő tábla- és gerinclemezt használtak;
- ◆ a gerinclemezt otrombán vastag, a könyvgerinc keskeny, a tábla nyílása szűk, húzza az első könyvtáblát;
- ◆ a táblalemez is otrombán vastag, jelentős mértékben rontja a könyv külső megjelenésének esztétikai értékét;
- ◆ a felhasznált túlzottan vastag gerinc- és táblalemezek miatt a nyílás kialakítása szakmailag és esztétikusan is erősen kifogásolható, a könyv használói értékét is rontja;
- ◆ a könyvtábla elülső pereme keskeny;
- ◆ az első előzőket szélesen ragasztották a szennycímoldalhoz, amely miatt a címsor „becsúszik” a köthelybe (a hátsó előzők ragasztása is széles, de az nem zavaró).

A könyv jellegét, tartalmát, funkcióját tekintve megérdemelt volna egy jelzőszalagot vagy a tartalommal harmonizáló könyvjelzőt.

A felhasznált anyagokra vonatkozó kritikai észrevételek kiterjeszthetők a belvívhez használt papírra. A vizsgált ív esetében gerincbe merőleges papír gyártási irány mutatható ki, amely a könyvtest szerkezetét nyugtalanná teszi.

A kivitelezéshez felhasznált robusztus anyagok, valamint a borító kevésbé kifejező grafikai terve miatt a magas szinten kidolgozott tartalom nem tükröződik vissza a külső megjelenítésben.

Az előzőekben leírt, a nyomdatechnikai kivitelezésre vonatkozóan összefoglalt kritikai észrevételek ellenére a könyv tartalmi vonatkozásainak méltatását csak ismételni tudom, nagyon hasznos, hiányt pótló, sok, érdeklődésre számot tartó információt tartalmaz, a design világában eligazodást, ötletmerítést segítő kiadvány.

A könyv egyesületünk titkárságán megvásárolható.

E kiadvány rendkívül gazdag és változatos képi anyagával elsősorban a vizualitásra épít, így csak minimális szöveges információt tartalmaz. Ennek köszönhetően lehetséges a könyv – eredeti angol nyelvű változatnál is kedvezőbb árú – ún. imprint kiadása, amelyben csak a téma megértését segítő szöveges oldalak magyarázják a nyelvűek.

Fókuszban a részletek

Az apró, de gondosan kidolgozott részletek nagymértékben befolyásolják egy nyomdai termék összehatását. Ez az igényes kivitelű könyv 1000 színvonalas fotón 1000 különleges grafikai részletet, újszerű nyomdai vagy kötetési megoldást ismertet már megvalósult kiadványok – könyvek, katalógusok, meghívók, csomagolások és egyéb nyomdatermékek – bemutatásával. Kétnyelvű tartalomjegyzék segíti az eligazodást. A bemutatott kiadványokban felhasznált technológiákat piktogramok jelzik.

Ötletek a kivitelezés számos területéről

A könyv a bemutatott munkákat hat fő téma köré csoportosítja a nyomdai kivitelezés során alkalmazott, szokványostól eltérő technikák alapján. A kiemelt témák közé tartoznak például:

- ◆ a nyomtatási technológiák,
- ◆ a felületmegmunkálási technikák,
- ◆ a formátumválasztás és a kötetési megoldások,
- ◆ a nyomtatot kiegészítő szalagok, címkék, matricák,
- ◆ az érdekes alapanyagok és
- ◆ az egyedi grafikai megoldások.

Az egyes kiadványokban felhasznált anyagokat és technológiákat minden kép alatt piktogramok jelzik, így egyetlen érdekes részlet sem kerülheti el a figyelmünket.

Kinek ajánljuk?

A könyv képanyaga felhívja a figyelmet a nyomda-technikában és a kötetésben rejlő kreatív lehetőségekre, így haszonnal forgathatja mindenki, aki kiadványait különlegessé, emlékeztetéssé szeretné tenni.

Az ötletelésben és a kreatív elképzelések végső formába öntésében a kötet segítségére lehet

- ◆ tervezőgrafikusoknak, nyomdáknek,
- ◆ marketing-szakembereknek egyaránt.

A kötet kétnyelvű (angol–magyar) tartalomjegyzéke könnyű eligazodást tesz lehetővé az angol nyelvű belső fejezetkezdő oldalak között. A kevésbé fontos szöveges részek – pl. a többnyire nemzetközi alkotók és megrendelők megnevezése – angol nyelvűek maradtak.

A könyv mérete: 229×229 mm; terjedelme 320 oldal;

kötészet: flexibilis tábla, ragasztókötés.

Kínában nyomtatták. Ára: 5995 Ft.

A könyv egyesületünk titkárságán megvásárolható.

KIKI ELDRIDGE: 1000 TÁSKA, TASAK, CÉDULA ÉS CÍMKE

– NYITOTT SZEMMEL A CSOMAGOLÁS RÉSZLETEIRE (SCOLAR DESIGN)

Végre egy könyv, ahol egy helyen látható 1000 változatot táska, tasak, cédula és címke. A könyv friss, eredeti ötleteket és számtalan alkalmazási módot tár elénk könnyen áttekinthető formában. A termékeket bemutató képanyag önmagáért beszél – a lé-

nyegre törő fotók pezsdítően hatnak kreativitásunkra. Könnyedén tallózzhatunk a világ minden tájáról összegyűjtött izgalmas alkotások között, ihletet meríthetünk a stílusok kavalkádjából. A kötet inspirálta ötletek segítenek olyan grafikai tervek létreho-

zásában, amelyeken keresztül ügyfeleink termékeire is bizonyosan felfigyelnek majd, és ami még fontosabb: emlékezni fognak rájuk.

Grafikai stílusok és alkalmazási területek széles skáláját mutatja be hétköznapi és exkluzív árucikkek csomagolásain keresztül.

Kreatív löket az elfoglalt tervezőknek – a gyors és hasznos ötletek nélkülözhetetlen segítséget adnak a határidő árnyékában.

Betekintést nyújt a nemzetközi trendekbe, elismert tervezők színvonalas munkáiból csemegézhetünk.

A könyv mérete: 229×229 mm; terjedelme 320 oldal; kötéstet: flexibilis tábla, ragasztókötés.

Kínában nyomtatták. Ára: 5995 Ft.

A könyv egyesületünk titkárságán megvásárolható.

LESA SAWAHATA: SZÍNARMÓNIA A GYAKORLATBAN (SCOLAR DESIGN)

Egy négyszínű A4 film és proof árért 192 színes oldal színmintái, illetve 106 kitéphető és szabadon variálható színminta segít a végleges, nyomtatott színhatás megtervezésében és kialakításában.

Bár közzismert, hogy a színek milyen fontos szerepet játszanak életünkben, a vizuális szakmákban dolgozó, a színekkel hivatásszerűen foglalkozó szakemberek munkáját segítő könyv eddig csak elvétve jelent meg magyar nyelven. A Scolar Kiadó Design-sorozatának kötete ezt a hiányt igyekszik pótolni egy gyakorlatias, a mindennapi tervezői feladatok során rendkívül jól használható segédkönyv megjelentetésével.

Az elméleti alapok birtokában a könyv 106 előre definiált színárnyalata segítségével bárki képessé válik harmonikus – vagy ha a feladat épp úgy kívánja diszharmonikus – kettős vagy hármas „színhangzatok” összeállítására és alkalmazására.

Több mint 1200 színösszeállítást.

A könyvbe kötött, perforált színminta-melléletek leválaszthatók, melyek mindegyikéhez egyedi azonosítószám tartozik. Az azonosítószám alapján a színek CMYK-értékei pillanatok alatt kikereshetők a könyv megfelelő táblázatából, megkönnyítve ezzel a számítógépes tervezést és a színek nyomdai reprodukálását.

Ajánljuk mindazoknak, akik mindennapi munkájuk vagy hobbitevékenységük során színekkel is foglalkoznak, színekkel kapcsolatos döntéseket hoznak: tervezőgrafikusoknak, lakberendezőknek, építészeknek, belsőépítészeknek, képzőművészeknek, textiltervezőknek, dekoratőröknek, marketingszakembereknek, fotósoknak.

A könyv mérete: 279×216 mm; terjedelme: 192 színes oldal; kötéstet: puhafedél, ragasztókötés.

Kiadás éve: 2006, ára: 4950 Ft.

A könyv egyesületünk titkárságán megvásárolható.

A könyv terjedelme: 128 oldal; kötetet: flexibilis tábla, szárfelsütés, védőborító. Nyomdai munkálatok: Dürer Nyomda Kft. A könyv ára 2800 Ft. A Magyar Grafika előfizetői kuponnal 1500 Ft-ért megvásárolhatják.

A Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület gondozásában megjelenő szakmai könyv régóta várt, sajátos gyűjtemény. Nem csupán a csomagolásról szól: reklámtörténeti összefoglalója, csomagolástörténeti visszatekintése után egy a csomagolás tervezéséről készített, a mindennapok világában egyedi és alkalmi bemutatkozásokkal tarkított s-tára viszi az olvasót. Bár a csomagolás történetének kezdete nem köthető személyekhez vagy eseményekhez, mint például a nyomtatás kezdete Gutenberghez. Mégis: néha-néha megáll egy jól ismert márkánál vagy grafikánál és – szinte intim módon – beavat azok eredetébe, elmeséli keletkezésüket. A kronológia itt jól követhető, de az ipari fejlődés és legalább ennyire a technikai vagy anyaghasználati sajátosságok, kalandozásokra csábítanak. A könyvet számtalan kép illusztrálja. Nemcsak fotók, archív csomagolástervek, új branding, megújuló akciók, elit csomagolások jellegzetes alkotóelemei.

Maczó Péter gondolatai – a csomagolásról – tanulságos és szórakoztató olvasmányt kínálnak valamennyiünknek.

ROBIN WILLIAMS: TERVEZZ BÁTRAN!

– OLDALTERVEZÉS ÉS TIPOGRÁFIA EGYSZERŰEN ÉS AZON TÚL (SCOLAR DESIGN)

Az oldaltervezés és a tipográfia szabályait néhány egyszerű alapelvre visszavezető könyv anyaga Robin Williams évtizedes oktatói és tervezőgrafikusi tapasztalatait összegzi közérthető módon.

A bárki által megjegyezhető, világos tervezési alapelvek működését életszerű példák sora teszi szemléletesebbé. A megszerzett tudás birtokában kiadványainkat tipográfiai előképzettség nélkül is könnyedén rendezettebbé, áttekinthetőbbé és figyelemfelkeltőbbé, kommunikációnkat hatékonyabban tehetjük.

A szerző a témát minden eddiginél gyakorlatiasabban közelíti meg, a lexikális ismeretek helyett a hangsúlyt a tervezői látás- és szemléletmód kialakítására helyezi. A könyv nemcsak a grafikai tervezéssel, tipográfiával foglalkozók számára jelent segítséget, hanem bárkinek, aki írásbeli kommunikációját értehetőbbé, hatékonyabbá szeretné tenni.

A könyv mérete: 178×254 mm; terjedelme: 192 oldal;

kötészet: ragasztókötött, puhatáblás.

A Dürer Nyomdában készült. Ára: 2995 Ft.

A könyv egyesületünk titkárságán megvásárolható.

BILL GARDNER, CATHARINE FISHEL: LOGÓTÁR

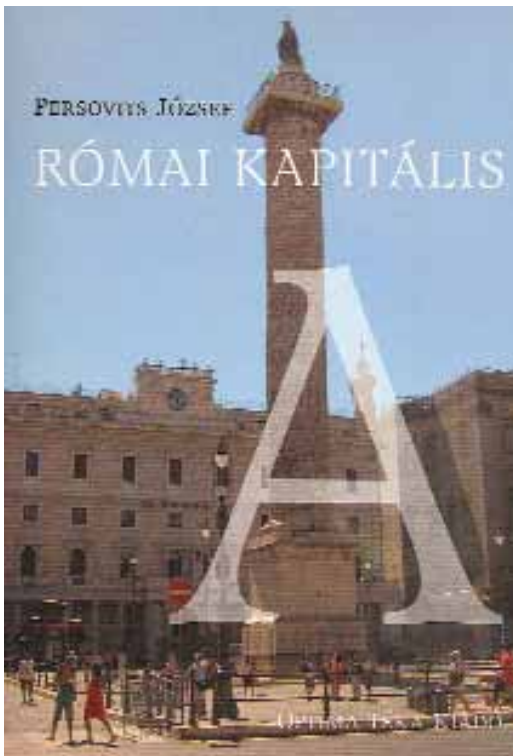
2000 VÁLOGATOTT LOGÓ NEMZETKÖZILEG ELISMERT TERVEZŐKTŐL (SCOLAR DESIGN)

A logót egy cég arculatának egyik legfontosabb elemeként tartják számon, épp ezért tervezésük a legnagyobb szakmai kihívást jelentő feladatok közé tartozik. A témakörök alapján 21 csoportba rendezett gyűjteményben könnyű a célzott keresés és az eligazodás. Reményeink szerint a logótár 2000 logót tartalmazó gyűjteménye segítséget nyújt e komoly feladat megoldásában, szín- és formavilága számos hazai grafikus ötlet- és ihletadó forrásává válik.

*A könyv mérete: 143×162 mm; terjedelem: 356 oldal;
kötészet: ragasztókötött, puhafedel (fülekkel).
Kínában nyomtatták. Ára: 3950 Ft.
A könyv egyesületünk titkárságán megvásárolható.*

PERSOVITS JÓZSEF: RÓMAI KAPITÁLIS (OPTIMA TÉKA KIADÓ)

*A könyv dedikálással egybekötött bemutatója
április 4-én 14 órakor lesz egyesületünk tanácstermében.*

A könyv több mint hatvan írást tartalmaz. Az írások mindegyike valamilyen módon kapcsolódik a betűhöz-képhez, a nyomdászathoz, a könyvek világához. Nyomdákrol, nyomdászokról, kiadványokról szól, a szerző szubjektív gondolatvilága tükröződik az oldalakról. Fejezetről fejezetre haladva egyre inkább bepillantunk a nyomdászat mesterségébe, amelyet akár itthon, akár máshol a világban művelnek, még ma is a gondolkodás, a gondolatrögzítés egyik fő eszköze. Az utolsó fejezetben a rendszerváltás utáni szakmai kihívásokról, a hazai nyomdásztársadalmat érintő kérdésekről olvashatunk, villanásszerű képet kapunk a ma szakmai történéseiről.

E kettősség – a nyomdászat és a kiadói-szerkesztői világ – máig meghatározó dolog életében.

„Ézt a könyvet nyugodt szívvel ajánlom olvasásra mindenkinek. Külön ajánlom azoknak, akik elhivatottságot éreznek a nyomdászat iránt, de többre is kíváncsiak annál, mint amit a mindennapok monoton menete látni-hallani enged. Rengeteg érdekesség, történet, személyiség egy jelige köré csoportosítva szakmai-tudományos alaposággal, amely így kötetbe gyűjtve kivételes olvasásélményt jelenthet annak is, aki – mint én – eddig csak részleteiben szemeztetett belőle” – nyilatkozta Lendvai László, a könyvet kivitelező nyomda tulajdonosa.

A 192 oldal terjedelmű, több mint ötven illusztrációt tartalmazó könyv az Optima Téka Kiadó gondozásában jelent meg, ára 1700 Ft. Egyesületünk titkárságán 30% engedménnyel megvásárolható.